

Уметничком и Наставно-уметничко-научном већу ФДУ

Сенату Универзитета уметности у Београду

ИЗВЕШТАЈ

Комисије за оцену и одбрану докторског уметничког пројекта

Наставно-уметничко-научно веће Факултета драмских уметности у Београду именовало је Комисију за оцену и одбрану докторског уметничког пројекта **”КЛАН” - сценарио за играну криминалистичку ТВ серију, формат *ongoing serial* програма** кандидата Даријана Михајловића.

Комисија за оцену и одбрану докторског уметничког пројекта у саставу:

Срђан Кољевић, редовни професор ФДУ- ментор

Др ум. Мирко Стојковић, редовни професор ФДУ

Мр Бошко Милин, редовни професор ФДУ

Ђорђе Милосављевић, редовни професор ФДУ и

Светозар Рапајић, професор емеритус

закључује да кандидат може да приступи одбрани свог докторског рада.

Биографски подаци о кандидату:

ДАРИЈАН МИХАЈЛОВИЋ рођен је у Београду 1972. године.

Дипломирао на катедри за позоришну и радио режију на ФДУ у Београду у класи професора Љубомира Драшкића.

Стипендиста Фонда Мадлена Јанковић у области драмских уметности.

Уметнички директор позоришта ДАДОВ од 1994.-2000. године. Током тог периода водио студио глуме у истом позоришту.

Један од оснивача, редитељ и продуцент позоришне трупе Торпедо. Са Торпедом до сада обишао је скоро све европске земље и неке од најзначајнијих европских фестивала.

Саветник Zuercher Theater Spektakel, фестивала у Цириху.

Председник управног одбора Синдиката Драмских Уметника Србије од 1999 до 2002-ге године.

Председник савета БИТЕФ фестивала 2000-2004

У периоду 2014/2016 остварио више режија у Берлину, у Монбижу театру и Мерхенхуте.

Режије које је урадио у Берлину су “Тартиф” Ж.Б.П. Молијера, "Веселе жене Виндзорске", В. Шекспира, као и десет бајки браће Грим за одрасле.

2017. године, Даријан Михајловић се враћа поново на београдске сцене и то представом "Флорентински шешир" Ежена Лабиша, у позоришту Бошко Буха. За ову представу осваја чак осам награда и Златних Ћурана на фестивалу Комедије у Јагодини 2018. године. Представа се игра на фестивалима у Вршцу, Младеновцу и Новом Саду и гостује широм Србије, а посебно је важно да је стално распродата, као једна од представа које су обележиле позоришну сезону 2017/2018.

Ванредни професор на Факултету драмских уметности у Београду, на предмету позоришна режија.

НАГРАДЕ:

Два пута награђиван за најбољу режију на фестивалу БАП.

Награда ЈОАКИМ ВУЈИЋ за најбољу режију 1998. године за представу КОПЉЕ Ужичког позоришта.

ЗЛАТНИ ЋУРАН за најбољу режију представе ЛАКИ КОМАД Крушевачког позоришта (Јагодина 2001. године)

Награда за најбољу режију и за најбољи кратки играни филм (ЗЛАТНА ПЛАКЕТА Града Београда) на фестивалу кратког, документарног и анимираног филма (Београд 2000.)

Специјална награда жирија и ЗЛАТНА ПОМОРАНЦА на фестивалу кратког и документарног филма у Анталији (Турска).

Годишња награда за најбољу представу у целини Српског народног позоришта у Новом Саду, за Вердијеву оперу Магбет, 2002.

Стални редитељ Монбижу позоришта из Берлина. Ово позориште је највеће приватно позориште у Берлину са највећим бројем посетилаца у току године. Од када је Даријан

Михајловић стални редитељ овог берлинског театра , представе ”Тартиф” и ”Веселе жене виндзорске ” у његовој режији, видело је 100 000 посетилаца у периоду од две године.

У септембру 2018.године проф. Даријан Михајловић је позван да одржи Мастер Клас на Академији Драмских Уметности у Јекатеринбургу, једној од најбољих академија у Русији на којем су присуствовали студенти са чак пет руских академија, Михајловић је одржао предавање за преко 40 студената глуме и режије.

Почетком 2017.године у Српском Народном позоришту поставио је драматизацију романа Ј.Игњатовића “ Вечити младожења” у драматизацији П.Грујичића и Д. Михајловића. У питању је велика ансамбл представа са свим својим атрибутима.

Даријан Михајловић је у 2017.години наставио да режира велика дела класике и у Берлину. 2017. инценирао је Шекспировог Макбета, у Шилеровом преводу, у Амфитеатру Берлин.

У новембру 2018.године излази представа "Љубав у Савамали", по тексту Ивана Лалића у позоришту Звездара Театар.

Анализа докторског уметничког пројекта:

Докторски уметнички пројекат Дарјана Михајловића састоји се из две целине: с једне стране - продукционе библије и сценарија за пет епизода криминалистичке ТВ серије под насловом ”КЛАН” (која је конципирана као *ongoing serial* програм); и са друге стране - теоријског рада, експликације формата играних ТВ серија са посебним акцентом на *ongoing serial* програме.

Сценарио за пет епизода криминалистичке ТВ серије ”Клан” (који нема везе са истоименом домаћом ТВ серијом аутора Слободана Скерлића, насталом у међувремену, у току израде овог докторског уметничког рада) - инспирисан је стварним случајем, нестанком шеснаестоготишње Антоније Билић, и оптуженим у том случају, Паравињом. Но, ово је само далека полазна тачка за потпуно нову и оригиналну наративну конструкцију, којом су у оквиру жанра обухваћени стварносни криминални мотиви односно криминалистичке и социјалне теме из регионалног балканског миљеа последњих двадесетак година. Наративни токови и бројни ликови главну тему - трговину људским органима (као једну од најпотентнијих и у трагичном смислу релативно ”аутентичних” криминалистичких тема ових

простора) - уклапају у мрежу која просторно сеже од Словеније до Косова и Метохије, а временски од ратова деведесетих година до данас. Кроз комплексну драмску структуру, пратећи линију истраживања у случају нестале девојке у Хрватској, гради се веза данашњег света тајкуна и успешних бизнисмена, са прошлошћу из ратних времена. Тако ова серија, кроз одабрани жанр гради и социјални пресек данашњих посттранзиционих и постратних друштава на овим просторима. Ово је изведено имплицитно и експлицитно. У концептуалном смислу, ова серија замишљена је са амбицијом да буде регионална - самим заплетом, ликовима (српска истражитељка, хрватски полицајци, породица нестале девојке), језиком, местом збивања (Београд, Загреб, Далматинска Загора, болница у Словенији). Пројектована публика (циљна група) је са целокупног овог простора. (Ниједна у овом смислу регионална криминалистичка ТВ серија још није реализована, иако је било много оваквих пројеката и покушаја, између осталих и "Балканска рута", 2016, која је предуговором РТС-а и ХРТ-а, била на добром путу да буде снимљена.)

Формално и жанровски, обрасци по узору на скандинавске криминалистичке ТВ серије, у ТВ серији "Клан" су утемељени у овдашњи миље, како у погледу наративне конструкције тако и у погледу ликова и атмосфере.

Поред готових сценарија за првих пет епизода ТВ серије, рад садржи и тритменте за шесту, седму и осму епизоду серије, који довршавају наративни лук целине.

Теоријски део овог докторског уметничког пројекта састоји се од уводног дела, у ком се прецизира контекст истраживања криминалистичких ТВ серија, са фокусом на "ongoing serial" ТВ формат, у свету од "Tween Peaks"-а до данас, са освртом и на рецентни успон продукције сличног домаћег серијалног програма; затим су уведени предмет и циљ рада, као и основне хипотезе и поставке рада.

Методe коришћене у истраживању су:

-**Теоријска**, утемељена на литератури из теорије филма, филозофије уметности, историје филма и ТВ драматургије, као и теорије филмских жанрова;

-**Емпиријска**, обухвата истраживање великог броја релевантних до сада приказаних серија са комплексном структуром. Емпиријска анализа третира и анализу почетака и крајева серијала, анализу основних поставки ликова, као и вођење токова приче. Анализа, дакле, обухвата, низ серија произведених у последњих двадесет година чији списак се наводи у сериографији. Такође, будући да је у питању криминалистичка драма, емипријска анализа обухвата и све полицијске поступке када је у питање истрага кривичних дела отмице и убиства.

- **Компаративна метода**- У трећој фази користи се компаративна метода којом ће се већ познати жанровски обрасци преносе у наш, домаћи, миље. Друштвене околности су најважнији део те фазе рада.

Посебну целину чини одељци ”Елементи продукционе библије” (наслов и слоган; број епизода; жанр; синопсис, интро, трејлер атмосфере; идеја и тема; стил и атмосфера; ликови; веза дијалога и теме; универзум, време, арена; музички универзум и музика; ток серије; драматургија), и ”Продукциона библија серије Клан” - у којим се теоријски дефинишу сви облигатни делови и функција продукционе библије, а затим се ти елементи конкретно примењују и експлицирају за приложени рад.

Оцена резултата

На основу претходно изведене анализе, Комисија сматра да уметнички докторски пројекат Дарјана Михајловића под називом ”КЛАН” - сценарио са играну криминалистичку ТВ серију, формат *ongoing serial* програма” - у оба своја сегмента (креативном и теоријском) испуњава свој задатак.

Финална верзија сценарија је комплексно драматуршко телевизијско дело; то је сценарио за комплексну телевизијску криминалистичку драму у ком су разрађени жанровски обрасци, по аналогији на до сада створене, превасходно америчке и скандинавске серијале који се баве сличним темама. ”Клан” има разрађене постулате жанра, спроведене кроз пет епизода игране телевизијске структуре.

У теоријском делу, експлицира се поступак настанка дела, али и више од тога - систематизује се и обрађује генеза и еволуција савремених “*ongoing serijala*”, те се у складу са теоријском литературом и светским искуствима и примерима из ове области мапира се правилан професионални процес прављења комплексног криминалистичког ТВ серијала, који најчешће настају у сценаристичким радионицама-тимовима, тзв. ”*writers room*”-у.

Обимно коришћена литература, вебографија и сериографија сведоче да је раду приступљено са великом озбиљношћу и преданошћу.

Критички осврт референата

Дарјан Михајловић је кандидат са широким спектром интересовања, што овом докторском уметничком пројекту даје додатни квалитет. Захваљујући управо тим интересовањима (кандидат је пре свега по образовању и вокацији позоришни редитељ, али очигледно и љубитељ и познавалац ТВ сериографије и литературе филма криминалистичког жанра), његов приступ је омогућио основу за промишљање, креацију и анализу из више углова.

Теоријски и практични сегмент пројекта се ефектно прожимају и надопуњују. Сценарио ТВ серије ”Клан”, је пажљиво изграђен у својој комплексности, управо користећи и примењујући теоријске постулате и искуства који су разматрана и систематизована у теоријском делу рада.

Списак референци (библиографија, сериографија и вебографија) указује на темељит приступ пројекту и широко сагледавање одабране теме. Разноврсност обухваћене грађе огледа се у обухватању свих релевантних референци када је у питању ова врста ТВ серијала, али и уопште ТВ драматургије, и шире, промишљању драмске структуре из режијског (позоришног и филмског) угла.

Закључак комисије са образложењем доприноса уметности пројекта

Докторски уметнички пројекат Дарјана Михајловића ”КЛАН” - сценарио за играну криминалистичку ТВ серију, формат *ongoing serial* програма представља значајан допринос ТВ драматургији, особито драматургији *ongoing* ТВ серијала (чији драматуршки лук обухвата целу сезону - а који још нису нашли свој специфичан назив у нашем језику). Суштина тог доприноса је у споју практично оствареног дела - сценарија за ТВ серијал ”Клан” - и теоријског разматрања које обухвата и актуелна светска искуства и упутства за професионалан приступ изради ових фоми, које су на нашој телевизијској сцени управо сада у пуном замаху и незапамћеној експанзији. У том смислу, драгоценост теоријског дела рада који практично први пут систематизује ову материју из визуре савремене светске продукције, а на нашем језику - је очигледна.

Због свега наведеног, Комисија за оцену и одбрану докторског уметничког пројекта једногласно позитивно оцењује овај завршни уметнички рад и са задовољством предлаже Наставно-уметничком већу Факултета и Сенату Универзитета уметности да га прихвати и одобри његову одбрану.

Чланови Комисије за одбрану и оцену докторског уметничког пројекта:

Срђан Кољевић, редовни професор - ментор

Др ум. Мирко Стојковић, редовни професор

Мр Бошко Милин, редовни професор

Ђорђе Милосављевић, редовни професор

Светозар Рапајић, професор емеритус
